

Zelenomodré centrum Jaroměře získalo titul Urbanistický projekt roku 2025

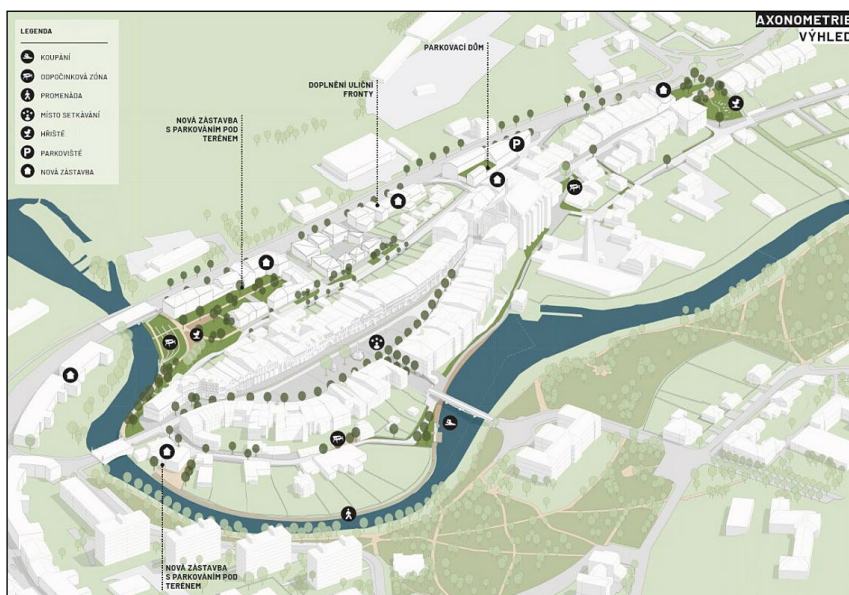
Zelenomodré centrum Jaroměře – urbanistická studie; autoři: A8000 – Martin Krupauer, Pavel Kvintus, Martin Sedmák (plocha řešeného území: 9,77 ha; projekt: 2024–2025; realizace: 2025–2028).

Urbanistická studie Zelenomodré centrum Jaroměře zpracovává základní koncepci veřejných prostranství v centru města v návaznosti na komunikační síť,

strukturu a hierarchii zástavby a optimalizuje veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu. Cílem urbanistické studie je rozpracování návrhu veřejných prostranství centra Jaroměře dle územní studie z roku 2022 a v souladu s platným územním plánem města i dotačními podmínkami 77. výzvy IROP. Studie prověřuje a redefinuje funkční členění jednotlivých lokalit veřejného prostoru v návaznosti na existující záměry a doplňuje urbanistickou kompozici a prostorovou strukturu. Území je řešeno po jednotlivých lokalitách s důrazem na modrozelenou infrastrukturu. Primárně

udržitelné hospodaření s dešťovou vodou, adaptaci města na výzvy klimatické změny a zvýšení biodiverzity. Důraz je kladen na propojení města s vodním tokem – to zahrnuje revitalizaci nábřeží, návrh prvků modrozelené infrastruktury a využití vody jako klíčového prvku pro zlepšení mikroklimatu a pobytové kvality veřejného prostoru. Důležitým aspektem návrhu je doplnění veřejných prostranství o nové výsadby a optimalizace hospodaření s dešťovou vodou (v maximální možné míře sbírat dešťovou vodu ze zpevněných ploch a střech a přivádět ji ke stromům a do záhonů a velkou část nových povrchů vyměnit za propustné materiály). Studie také formuje názor na území v širším kontextu strategického rozvoje města. Jsou definovány některé principy přesahující rámec řešeného území, které jsou však klíčové pro udržitelný rozvoj celého území města do budoucna.

Cílem návrhu je oživit centrum města prostřednictvím zvelebení jeho veřejných prostranství tak, aby zde obyvatelé a návštěvníci chtěli trávit čas a využívali jej k setkávání. Ulice jsou navrženy s ohledem na bezpečnost, inkluzivitu a pobytový charakter a jsou doplněny o místa k zastavení. Celkové zatraktivnění náměstí a zobytnění přilehlých lokalit napomůže do prostoru vrátit podnikatelské aktivity. Město otáčí svou orientaci k řece Labe a využívá tak jednu ze svých hlavních hodnot. Pobytové břehy a jejich prostupnost jsou klíčem k probuzení dříve zanedbaných lokalit. Návrh maximálně využívá znovuoobjevení potenciálu hodnoty v podobě historických odkazů. Místa se zajímavým příběhem zdůrazňuje a provazuje procházkovým okruhem. Dále se počítá s doplněním nových atraktivních intervencí, které by vhodněji reagovaly na současné potřeby a doplnění soudobé architektonické vrstvy. Návrh respektuje unikátní historické a kulturní hodnoty v podobě tradiční střešní krajiny a drobné architektury tvořící klíčové prvky památkové péče, které je nutné chránit a citlivě integrovat. Součástí navrhovaných úprav veřejného prostoru je omezení automobilové

Zdroj: Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství

dopravy ve prospěch zlepšení pobytové funkce a posílení ostatních druhů dopravy (pěší, cyklo), jelikož předmětná lokalita zahrnuje širší historické centrum města, jehož jádro je tvořeno náměstím Československé armády.

[stavbaroku.cz]

**Praha roste a poroste.
Nová prognóza dává městu
jasné vodítko, kde včas připravit
školy, domovy pro seniory
i komunitní centra**

Zatímco v mnoha částech Česka počet obyvatel klesá, Praha má opačnou výzvu – připravit se na růst. Podle aktuální studie Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy (IPR Praha) může v metropoli do roku 2050 přibýt až 300 tisíc nových obyvatel. Nová prognóza dává městu přesná data a mapy, jak veřejné služby rozšiřovat, aby zůstaly dostupné pro všechny.

„Moderní město se má rozvíjet na základě svých skutečných potřeb – vyjádřených přesnými daty. Díky této prognóze víme, kde budou potřeba nové školy, ordinace nebo domovy pro seniory. Praha má v rukou nástroj, který pomůže městu růst chytře a udržitelně,” řekl Ondřej Boháč, ředitel Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy.

Celkově by měl počet obyvatel metropole vzrůst ze současných cca 1,38 milionu až na 1,68 milionu v roce 2050. Prognóza ale pracuje i s variantou vyššího růstu až k hranici 1,9 milionu. S tím souvisí nejen vyšší nároky na školství a zdravotnictví, ale také na komunitní, rekreační a kulturní infrastrukturu – jako jsou knihovny, komunitní centra nebo hřiště.

Dobrou zprávou je, že v řadě oblastí má Praha již nyní velmi dobrou dostupnost – týká se to například parků, dětských hřišť nebo obchodů s potravinami. I zde ale bude potřeba doplňovat kapacity tam, kde poroste zástavba, nebo přibude obyvatel. „Praha je jedno z nejkrásnějších měst na světě a není divu, že dynamicky roste. Nárůst počtu obyvatel nabízí spoustu příležitostí, ale také řadu výzev, které je třeba včas řešit. V tomto směru je klíčová proměna brownfieldů na živé městské čtvrti, podílení veřejného prostoru a v neposlední

řadě výstavba městských bytů, které zlepší dostupnost bydlení pro všechny. Ve všech směrech se rozhodujeme na základě podrobných dat, které zpracovává a analyzuje Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy a nyní jsou přehledně dostupné skrze dokončenou prognózu obyvatel a veřejné vybavenosti nebo na portále územně analytických podkladů,” uvedl Petr Hlaváček, náměstek primátora pro oblast územního rozvoje.

Studie se zaměřuje na demografický vývoj a stav klíčových typů veřejné vybavenosti – od škol přes domovy pro seniory až po kulturně-komunitní centra. Ukazuje, že některé kapacity nestačí už dnes. Bez včasného rozšíření se tyto rozdíly do roku 2050 ještě výrazně prohloubí.

„Průběžně kapacity škol navyšujeme a hledáme další vhodné prostory i ve spolupráci s městskými částmi, abychom byli připraveni na rostoucí potřeby obyvatel. Bohužel tento proces nejde zatím zcela ruku v ruce s poptávkou, jelikož se potýkáme s převísem dětí například ze středních Čech nebo Ukrajiny,” říká Antonín Klecanda, radní hl. m. Prahy pro oblast školství.

Vedle rostoucího počtu dětí ukazuje prognóza i výrazné stárnutí populace. Počet obyvatel starších 80 let by se měl do roku 2050 zvýšit o 79 %, což bude vyžadovat nejen více lůžek v domovech pro seniory, ale i podporu terénních sociálních služeb a vyšší kapacity ordinací praktických lékařů. „Tato prognóza potvrzuje trend, který v Praze sledujeme už několik let – obyvatel nejen že přibývá, ale populace stárne, a tím se nám navyšuje poptávka po sociálních a zdravotních službách. Praha se dlouhodobě potýká s nedostatkem kapacit, a to jak u pobytových, tak i u terénních sociálních služeb. I proto jsem ráda, že Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy pravidelně monitoruje a předkládá vývoj o počtu obyvatel tak, abychom mohli přizpůsobovat naše plány sociální politiky do budoucna. Musím konstatovat, že to, co nás nejvíce brzdí v rozvoji kapacit sociálních služeb, jsou podfinancované sociální služby ze strany Ministerstva sociálních věcí, kdy Praha jako kraj dostává nejméně peněz na počet obyvatel ze všech krajů, a neuvěřitelně dlouhý proces při stavebním řízení, kdy od záměru stavby např. nového domova pro

seniory do jeho realizace uplyne v průměru více než osm let. I proto velmi aktivně spolupracuji s městskými částmi tak, abychom se společně podíleli například na výstavbě domovů pro seniory, bytových domů a dalších sociálních a zdravotnických zařízení,” říká Alexandra Udženija, náměstkyně primátora hl. m. Prahy pro oblast sociálních věcí a zdravotnictví.

Studie je volně dostupná na webu <https://uap.iprpraha.cz/pov>, kde lze prostřednictvím interaktivních dashboardů prozkoumat stav a vývoj jednotlivých typů veřejné vybavenosti po městských částech i menších územních celcích.

[IPR Praha, 22. 7. 2025]

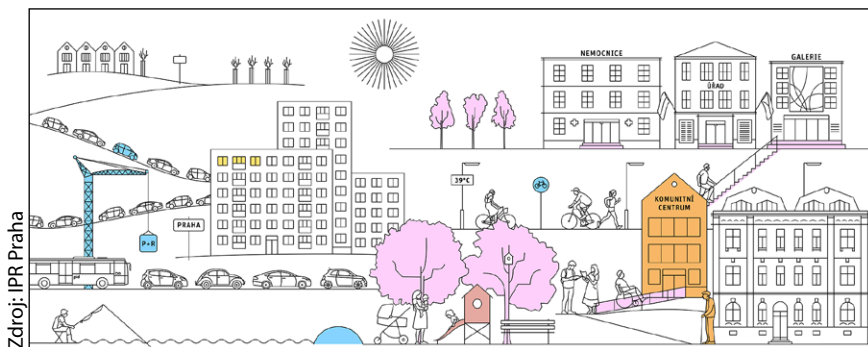
**Jak se v Praze vyvíjí dostupnost
vlastnického bydlení nebo
lékařské péče? IPR Praha
představuje data v jedné
přehledné aplikaci**

Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy (IPR Praha) představil novou webovou aplikaci Praha udržitelná, která srozumitelným a přístupným způsobem vysvětluje, co obnáší udržitelný rozvoj v městském prostředí a jak se tento koncept dotýká každého z nás.

„Udržitelnost je často vnímána jen jako ochrana životního prostředí. Podstata je ale významně širší. Je to přístup k rozvoji, který Praha potřebuje ve sféře bydlení, dopravy, veřejných služeb nebo kvality životního prostředí. S pomocí nové storymapy chceme tato témata přiblížit lidem srozumitelným způsobem,” říká Ondřej Boháč, ředitel IPR Praha.

Aplikace Praha udržitelná je dostupná on-line v českém i anglickém jazyce na portálu územně analytických podkladů. Prostřednictvím příběhů obyvatel – řidiče Adama, studentky Beáty, matky Celestýny a seniora Dalibora – aplikace přibližuje různorodé potřeby lidí ve městě a zároveň ukazuje, jak může městské plánování na tyto potřeby reagovat.

Základem udržitelného rozvoje je rovnováha mezi třemi pilíři – sociální spravedlností (dostupností), ekonomickým rozvojem a ochranou životního prostře-

Zdroj: IPR Praha

Grafické prostředí aplikace Praha udržitelná

dí. Storymapa proto nejen ukazuje vývoj území Prahy v těchto oblastech, ale také nabízí možnosti, jak se obyvatelé mohou zapojit do plánování a zlepšování městského prostředí – ať už prostřednictvím veřejné participace, každodenního rozhodování nebo volby svých zástupců.

Klíčovým nástrojem pro měření a vyhodnocování udržitelného rozvoje města jsou statistické ukazatele. Praha jich sleduje a průběžně vyhodnocuje více než 200, a to v oblasti environmentální, sociální i ekonomické. Aplikaci vyvinula Kancelář analýz města IPR Praha a slouží jako interaktivní vstupní bod k rozboru udržitelného rozvoje území, který představuje souhrnný výstup územně analytických podkladů Prahy, aktualizovaných v roce 2024.

Data získaná z těchto ukazatelů pomáhají odborníkům i politickým představitelům města analyzovat, zda Praha směřuje k žádoucím cílům – například zda se snižuje počet dní s extrémními teplotami, zvyšuje dostupnost služeb, nebo se zlepšuje kvalita veřejného prostoru. Tato analytická práce umožňuje odpovědné a informované rozhodování o dalším rozvoji města.

„Udržitelnost je dnes v rozvoji dominující téma a také podmínka, aby se ve městě dobře bydlelo i za několik desítek let, a územně analytické podklady jsou nepostradatelným nástrojem, který pomáhá při plánování v mnoha konkrétních oblastech, a také ukazují, jak jedna oblast rozvoje ovlivňuje druhou,“ uvádí Petr Hlaváček, náměstek primátora pro územní rozvoj.

„Každou snahu o přehlednou prezentaci dat ke změně klimatu v Praze rozhodně

vítám. Bohužel stále častěji se setkávám s názory zpochybňujícími změnu klimatu. Aplikaci kolegů z IPR Praha vnímám jako hodnotný zdroj relevantních informací. Každý si správnost dat snadno může ověřit u instituce, na kterou se aplikace odkazuje,“ dodává Jana Komrsková, náměstkyně primátora pro životní prostředí a klimaplán.

[IPR Praha, 14. 7. 2025]

Letecké mapování vegetace v posttěžebních oblastech jako nástroj pro monitoring biodiverzity

Postupné tlumení těžby hnědého uhlí v Podkrušnohoří představuje příležitost pro velkoplošnou obnovu poškozených nebo zničených přírodních ekosystémů. Jak by taková obnova měla vypadat, je však stále předmětem vášnivých diskusí.

Letecké mapování vegetace (ilustrační foto)

Chybí systematický monitoring obnovených stanovišť, protože běžně používané terénní průzkumy jsou náročné, a tudíž časově i prostorově omezené. Tato omezení se snaží překonat tým Vítězslava Moudrého z Fakulty životního prostředí ČZU v Praze pomocí detailního leteckého laserového skenování a hyperspektrálního snímání. Jejich studie publikovaná v časopise *Journal of Applied Ecology* se zaměřila na vztah mezi druhovou bohatostí ptáků na Radovesické výsypce na Teplicku a charakterem vegetace zjištěné pomocí dálkového průzkumu Země.

Studie ukázala, že pro vysokou biodiverzitu je velmi důležitá pestrá mozaika stanovišť s různou výškou porostů a také se zastoupením stárnoucí (suché) vegetace. Množství ptačích druhů bylo výrazně vyšší již při relativně nízkých hodnotách pokryvnosti stromového a keřového patra. „V budoucnu bychom mohli dálkovým průzkumem efektivně sledovat a vyhodnocovat změny ve struktuře vegetace na velkých územích, a tím včas a lépe odhadovat, zda se biotop nějakého druhu nevytrácí, případně navrhnout vhodný management takových území. Snižila by se tak nutnost opakování náročných terénních průzkumů,“ doplňuje Vítězslav Moudrý, hlavní řešitel mezinárodního projektu EarthBridge.

Povrchová těžba uhlí má dlouhodobě negativní dopady na krajinu. Vede k destrukci původních ekosystémů, a tím i k poklesu druhové diverzity. Ve snaze

Zdroj: ČZU v Praze

minimalizovat negativní dopad těžby po jejím ukončení se vynakládá značné úsilí na obnovu krajiny, přičemž způsob obnovy předurčuje budoucí charakter vznikajících stanovišť. Části výsypek přitom představují cenná, raně sukcesní stanoviště, která z lidmi využívané krajiny jinak postupně mizí. Jsou proto právem ceněna pro svůj často jedinečný charakter a význam pro mnohé skupiny organismů, zejména rostliny, hmyz, obojživelníky a ptáky. Různorodost stanovišť, tedy proměnlivost environmentálních podmínek, jako jsou druhové složení a struktura vegetace nebo členitost terénu, patří mezi důležité faktory podporující biodiverzitu.

Aktivita výzkumníků z Fakulty životního prostředí se v oblastech zasažených těžbou dlouhodobě soustředí na studium vztahů mezi druhovou pestrostí společenstev organismů a heterogenitou prostředí. Avšak teprve v posledních letech byl v rámci tohoto výzkumu využit také letecký dálkový průzkum Země. Výzkumníci se nyní nejprve zaměřili na vztahy mezi různorodostí (heterogenitou) stanovišť odvozenou z dat laserového skenování a hyperspektrálního snímání a diverzitou ptáků na Radvěsíckém výsypce a v jejím okolí. Celkem přitom zaznamenali 83 ptačích druhů. Zatímco v okolí výsypky převažovali ptáci hnízdící v podrostu a v korunách stromů, na výsypce převládali ptáci hnízdící na zemi. To souvisí s nižší pokrývností stromového patra a podrostu a relativně nízkou vertikální strukturou vegetace na výsypce ve srovnání s okolní vegetací. Celková druhová bohatost byla přitom výrazně ovlivněna charakterem vegetace. Biodiverzita se výrazně zvýšila již při malém nárůstu pokrývnosti stromovou a keřovou vegetací. Současně vertikální struktura, množství stárnoucí (suché) vegetace a členitost terénu významně přispěly k posílení druhového bohatství ptačího společenstva. Jak prokázal již dřívější výzkum, tyto charakteristiky jsou zásadní i pro mnohé vzácné druhy. Znalost těchto charakteristik tak může jednoznačně napomoci při plánování úspěšné a udržitelné rekultivace posttěžebních oblastí.

[StavbaWEB, 30. 5. 2025]

Vídeň 2035: Jak město reaguje na klimatické a demografické výzvy?

Strategický plán rozvoje 2035, který letos představila vídeňská radnice, formuluje vizi udržitelného růstu rakouské metropole. Cílem je rozvíjet město bez nadměrné zástavby, s důrazem na kvalitu života, možnosti bydlení a adaptaci na klimatické změny.

Vídeň nechce ponechat svou budoucnost náhodě. V letošním roce proto představila novou koncepci, která nastavuje kurz rozvoje metropole na příštích deset let. Dokument přichází s konkrétními strategiemi, jak čelit výzvám spojeným s demografickým růstem, klimatickou změnou či dostupností bydlení. Cílem je zajistit, aby se z Vídně nestalo betonové bludiště, ale moderní město plné života a zeleně. Radnice zároveň myslí i na šetrné hospodaření s územím.

Jakými konkrétními otázkami se nový plán zabývá? Během posledních 15 let se počet obyvatel metropole zvýšil o více než 300 000 – tedy zhruba o populaci druhého největšího rakouského města, Štýrského Hradce. Do roku 2035 se očekává další nárůst na více než 2,2 mil. lidí. Co s tím? Stavět. Ale chytře.

Přibližně dvě třetiny nově vzniklého bytového fondu bude tvořit dotované bydlení, které zůstane cenově dostupné pro široké spektrum obyvatel. Magistrát se zároveň zavazuje, že nebude rozšiřovat zástavbu na nová území. Namísto toho využije stávajících 37 definovaných rozvojových oblastí, jako jsou Seestadt Aspern či areál kolem bývalého nádraží Nordwestbahnhof, čímž skloubí odpovědné územní plánování, kvalitní urbanistické prostředí a udržitelnost. Ruku v ruce jde i výstavba veřejné infrastruktury zahrnující školy, školky, zdravotnická zařízení a další klíčové služby veřejného zájmu.

Nedílnou součástí dokumentu je i komplexní klimatická strategie, která klade důraz na ochranu zeleně, jejíž podíl přesahuje 50 % celkové rozlohy Vídně. Město jasně definovalo nedotknutelná zelená území a zároveň podporuje výsadbu vegetace prostřednictvím projektů jako „Beserlparks XL“ či „Zahradní ulice“, které

mají přinést stromy a květiny do hustě zastavěných oblastí. Pokračovat má také iniciativa „Pryč s asfaltem“, která doslova mění beton na zelené oázy.

Vídeň si zakládá na tom, že je snadno dostupná pěšky, na kole i hromadnou dopravou, a tento přístup chce dále systematicky rozvíjet. Strategie proto podporuje zlepšování městské cykloinfrastruktury, posilování veřejné dopravy včetně napojení nově urbanizovaných oblastí i zavádění principů ekologicky šetrné logistiky.

A jak zapojit Vídeňany? Součástí strategie je i transparentní komunikace a participace občanů. Iniciativa magistrátu „Gemma Zukunft“ nabízí široké veřejnosti možnost nahlédnout do procesu transformace metropole zblízka – prostřednictvím komentovaných procházek a cyklistických výletů po celém městě. Od vídeňských trhů až po zelené projekty.

Webová stránka města k novému rozvojovému plánu je dostupná z: <https://wien-plan.wienwirdwow.at/>

[City of Vienna, 23. 6. 2025]

Karlínský viadukt míří do finále prestižní ceny European Bauhaus 2025

Revitalizace prostoru pod Negrelliho viaduktem v pražském Karlíně slaví mezinárodní úspěch. Projekt 1 KM městské proměny, který usiluje o transformaci okolí Negrelliho viaduktu v živé a dostupné prostředí pro místní obyvatele, se stal finalistou evropské ceny New European Bauhaus Prizes 2025. V soutěži s více než 700 projekty z celé Evropy se projekt zařadil mezi šest nejlepších v kategorii „Šampioni: Upřednostňování míst a lidí, kteří to nejvíce potřebují“. Vítěz bude vyhlášen na oficiálním ceremoniálu v Bruselu na konci září 2025.

Projekt představuje transformaci 1 km dlouhého veřejného prostoru pod nejstarším železničním mostem v Praze. Cílem bylo nejen obnovit památkově chráněný objekt, ale vytvořit z něj živý městský koridor, který propojuje infra-

Prostor pod Negrelliho viaduktem (současný stav)

strukturu s kulturou, komunitním životem a architektonickou kvalitou.

[czechdesign.cz, 11. 8. 2025]

Protipovodňová opatření v Brně otvírají řeku lidem

Stavba vyprojektovaná dle návrhu významného brněnského architekta Ivana Rullera a jeho týmu začala v lednu 2022. Postupem času ale bylo nutné provést několik změn a termín dokončení se i kvůli loňským povodním posunul na konec června letošního roku. Změny se týkaly především objektů vodohospodářské infrastruktury nebo výstavby jímek a čerpání vody, odvodnění podcho-

du na Heršpické, okamenování břehu za jezem u Riviéry, založení protipovodňových stěn v oblasti Poříčí a gravitačních zídek pod mosty. Část stezky u ulice Bauerovy nebyla součástí projektu, protože se v místě realizoval Velký městský okruh Bauerova. Doplní se v roce 2026.

Prostory nové kolonády bude nutné upravit k vybudování zázemí s provozem dle požadavků budoucího provozovatele. Nyní probíhají jednání s městskou částí Brno-střed o podobách a možnostech nájemního vztahu v objektu. K předání do správy městské části dojde po kolaudaci. Na následujících etapách protipovodňových opatření se momentálně intenzivně pracuje.

[czechdesign.cz, 11. 8. 2025]

Rullerovo nábreží v Brně

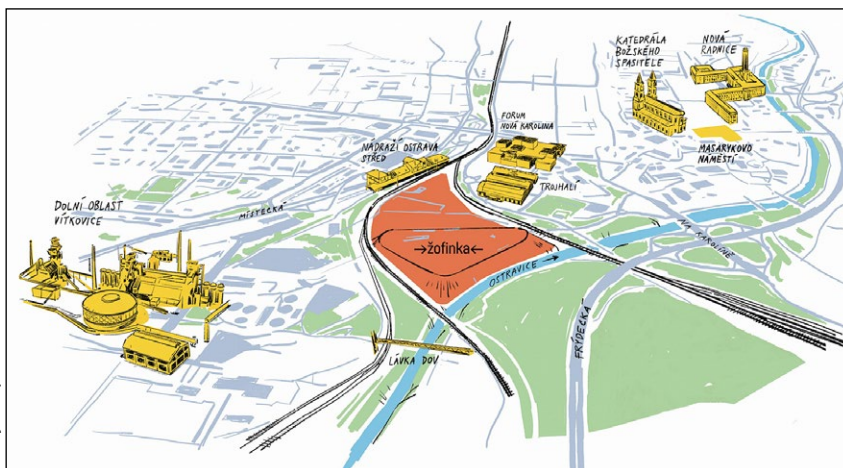
Architektonická soutěž na novou ostravskou čtvrť Žofinka má dva vítěze

Ve finále urbanisticko-architektonické soutěže na podobu nové čtvrti Žofinka v Ostravě porota ocenila dva návrhy jako rovnocenně kvalitní a udělila jim shodně první místo. O vítězství se tak dělí pražská kancelář Pavel Hnilička Architects+Planners a dánský atelier ADEPT, který se soutěže účastnil společně s českými kancelářemi atelierem tečka, krajinářskými architekty VEN.KU architekti, studiem ohboi a dopravní kanceláří VECTURA Pardubice.

Cílem urbanisticko-architektonické soutěže bylo nalézt optimální urbanistické řešení pro novou čtvrť s převážně rezidenčním charakterem. Žofinka chce nabídnout kvalitní veřejná prostranství i architekturu, dostatek zeleně a širokou škálu bytů různých standardů pro obyvatele všech věkových skupin, s různými potřebami a ekonomickými možnostmi. Součástí nové čtvrti bude i občanská vybavenost, služby, obchody, mateřská a základní škola, ale i pracovní příležitosti.

„Náš urbanistický návrh Žofinky chce v Ostravě vytvořit jedinečnou městskou čtvrť, která propojí přírodní kvality okolí, měřítko nedalekého historického centra s pestrým využitím, které dává městu život. Inspirací nám byla tradiční evropská městská struktura založená na lidském měřítku – obytné bloky se zelenými vnitroblokami zde jasně vymezují životaschopná náměstí, ulice a průchody. Pěším a cyklistům přivítává čtvrť s množstvím zeleně a dostatkem denního světla, jejímž srdcem je nová veřejná škola, sportovní hala a prostory pro aktivity všech generací... Tak si představujeme znovuzrození Žofinky,“ vysvětlil Martin Poulsen z atelieru ADEPT.

Dalším vítězným týmem je pražské studio Pavel Hnilička Architects+Planners. „Žofinka roste z popela bývalé huti jako městská čtvrť s vlastním duchem i hrdostí. Dvě části území propojuje lineární park, který se vine od Trojhalí až k Dolní oblasti Vítkovice. Lávky přes koleje a ulice splétají síť, která propojuje lidi, místa i příběhy. Každé náměstí, každá stezka tu nese sto-

Ilustrace a mapa řešeného území

pu proměny z průmyslu na živé město," popsal návrh architekt a urbanista Pavel Hnilička.

Investor nyní vstoupí do jednání s oběma vítěznými týmy, jejich výsledkem bude výběr partnera pro navazující fázi projektu. Oba vítězné týmy vyzval k předložení revidovaných nabídek na budoucí spolupráci.

[Magistrát města Ostravy, 6. 6. 2025]

Výdejní boxy podle pravidel. Rada hl. m. Prahy schválila jasná kritéria pro jejich umístění

Rada hlavního města schválila Pravidla pro umístění výdejních boxů na městských pozemcích, která připravili odborníci z Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy (IPR Praha). Cílem je nastavit jasná a férová pravidla, která

umožní rozvoj této služby bez negativních dopadů na veřejný prostor.

„Výdejní boxy vnímáme jako součást městské infrastruktury. Jejich přítomnost ve veřejném prostoru může být užitečná, ale jen za předpokladu, že budou dobře navrženy a správně umístěny. Pravidla proto určují, jak má box vypadat a kam patří, nebo naopak kam nepatří,“ říká ředitel IPR Praha Ondřej Boháč.

Na potřebě pravidel panuje široká shoda napříč zainteresovanými stranami. Pravidla vznikla ve spolupráci s provozovateli výdejních boxů i úředníky, kteří jejich instalaci řeší v praxi. Díky zpětné vazbě byla pravidla upravena tak, aby byla realistická, vyvážená a proveditelná.

Preferovaná umístění výdejních boxů zahrnují integraci do fasád budov, výloh supermarketů nebo prostor uzlů veřejné dopravy. Pokud není možné nalézt ideální řešení, pravidla nabízejí i alter-

nativní lokality, které zajistí dostupnost služby v celé Praze. Cílem je především to, aby výdejní boxy nezabíraly cenný veřejný prostor, nevytvářely bariéry v pohybu nebo nekonkurovaly významným architektonickým prvům.

„Pravidla pro umístění výdejních boxů jsou významným posunem pro zachování kvalitního veřejného prostoru. Výdejní boxy jsou veřejností oblíbená služba a ve městě plní svou důležitou roli, kdy snižují dopravní zátěž. To, že jsme našli shodu na pravidlech také s jejich provozovateli, považuji za důležitý krok,“ dodává náměstek primátora pro územní rozvoj Petr Hlaváček.

„Realitou je, že aktuálně jsou umístěny mimo městské nemovitosti, takže nad jejich podobou město nemá kontrolu. Nebráníme se tomu, aby výdejní boxy byly umístěny i na městských pozemcích, ale chceme, aby se tak dělo decentním způsobem. Proto jsem rád, že tato pravidla vznikla,“ doplňuje pražský radní pro majetek Adam Zábranský.

Pravidla se zatím vztahují na výdejní boxy na městských pozemcích. V budoucnu se však plánuje uzavření memoranda mezi městem a provozovateli, které by nastavilo vzájemnou spolupráci a dobrovolné dodržování pravidel i mimo městské parcely. Město může nabídnout pozemky vhodné pro umístění boxů, provozovatelé na oplátku přispějí jejich vzhled a technické řešení tak, aby odpovídalo charakteru místa.

[czechdesign.cz, 11. 8. 2025; praha.eu, 23. 6. 2025]

TISKOVÉ ZPRÁVY

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Plán pro regiony příležitosti: Koordinace institucí a nové zákony pro rozvoj území

Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) představuje další část opatření z TO DO

listu pro regiony příležitosti, které cílí na řešení dlouhodobých ekonomických a sociálních problémů. Vznikl na základě spolupráce a konzultací s desítkami partnerů z celého Česka – zapojily se krajské a místní samosprávy, místní akční skupiny i jednotlivá ministerstva. Třetí tematická oblast nese název Stát jako tahoun změny. Obsahuje návrhy na lepší koordinaci regionálních institucí, posílení role společenství obcí, legislativní podporu výstavby dostupného

bydlení a čištění odpadních vod, ale i zachování veřejných služeb v území. Zároveň prosazuje kompenzace za obnovitelné zdroje energie na území obcí a zjednodušení pravidel pro přípravu investic. Komplexní dokument s více než 150 návrhy opatření v pěti oblastech resortu na podzim převede do finální podoby jako Plán pro regiony příležitosti.

Regiony příležitosti představují území s mimořádným potenciálem i speci-

fickými výzvami, které si zasluhují cílenou a koordinovanou podporu státu. Těmito návrhy cílí na posílení role státu jako aktivního partnera v rozvoji těchto regionů. Ve třetí části TO DO listu je základním předpokladem úspěchu efektivní spolupráce institucí v území, větší zapojení obcí a místních aktérů a systémová podpora prostřednictvím legislativních nástrojů. Zvláštní důraz klade na oblasti s vyšším výskytem hospodářsky a sociálně ohrožených území (HSOÚ), kde chce stát cíleně posílit koordinaci, integraci a nabídku nástrojů regionální politiky. „Stát nemůže jen přihlížet, jak některé regiony zaostávají. Musíme aktivně podporovat místa, kde se potenciál zatím nevyužívá naplno. Právě proto posilujeme spolupráci mezi institucemi jako CzechInvest, Agentura pro podnikání a inovace nebo Centrum pro regionální rozvoj, podporujeme větší roli obcí a připravujeme zákon pro regiony příležitosti, který umožní cílené a dlouhodobé řešení problémů v těchto územích. Nejde jen o investice, ale o systémovou změnu přístupu k regionálnímu rozvoji,“ uvedl ministr pro místní rozvoj Petr Kulháněk.

Zlepšení role státu při rozvoji regionů příležitosti

Plán pro regiony příležitosti usiluje o efektivnější podporu rozvoje území prostřednictvím lepší koordinace státních institucí v regionech, zejména v HSOÚ. Cílem je posílit spolupráci mezi aktéry, jako je CzechInvest, Agentura pro podnikání a inovace (API), Centrum pro regionální rozvoj (CRR), Státní fond pro podporu investic (SFPI) nebo Státní investiční a rozvojová společnost (SIRS). A to včetně jejich fyzického propojení a formální spolupráce. Přispěje to k větší synergii projektů, výměně informací a snížení duplicit.

Zároveň resort prosazuje, aby regiony příležitosti získaly cílenou podporu i na evropské úrovni, a to nejen v rámci politiky soudržnosti po roce 2028+. Důraz se klade na aktivní komunikaci zájmů těchto území směrem k EU. Podpora větší role společenství obcí a místních akčních skupin (MAS) zahrnuje například v integraci osob ze zahraničí skrze metodickou a finanční podporu komunitních projektů. V rámci HSOÚ se navrhuje navýšení kapacit krajských koordinátorů

podle specifík jednotlivých regionů. Tím se zvýší schopnost státu aktivně podporovat rozvoj těchto území a zároveň vytvoří nová kvalifikovaná pracovní místa. Resort dále usiluje o zlepšení dostupnosti dat o regionálním rozvoji, zejména pro porovnání situace v jednotlivých regionech příležitosti. Cílem je větší otevřenost dat alespoň na úrovni obcí s rozšířenou působností.

Na tuto snahu navazuje i podpora dostupnosti veřejných služeb v ohrožených regionech. Kvůli centralizaci dochází k rušení poboček institucí jako Česká pošta nebo Úřad práce ČR, což zhoršuje obslužnost a prohlubuje rozdíly mezi územími. Důležitá je proto podpora rozvoje integrovaných center služeb, mobilních a digitálních forem poskytování i převod agend na místní subjekty při zachování státních standardů. Zároveň je nutné zajištění adekvátního financování přenesené působnosti, kterou samosprávy zajišťují stále více, často bez odpovídajících prostředků. Navrhuje se také zavedení povinných kompenzací obcím za velké instalace obnovitelných zdrojů energie, které přinášejí dopady na místní prostředí i infrastrukturu.

Zákon pro regiony příležitosti a další legislativa

Dalším cílem Plánu pro regiony příležitosti je zařazení zákona pro regiony příležitosti do legislativního plánu resortu a následně i do Plánu legislativních prací vlády na rok 2026. Mnoho opatření vyžaduje legislativní řešení a tam, kde je to účelné, je vhodné sloučení do samostatného zákona. Ten bude nositelem specifického přístupu k regionům příležitosti. Zařazení zákona pro regiony příležitosti do legislativního plánu umožní diskusi nad opatřeními a jejich dopady na úrovni ministerstev a zahájení legislativního procesu.

Podpora návrhu novely zákona o obcích ukotvuje rámec spolupráce mezi obcemi a MAS. Novela přinese právní rámec a standardizaci této spolupráce. MAS představují síťově propojené subjekty s hlubokou znalostí místních podmínek a sehrávají klíčovou roli v aktivizaci komunit a čerpání evropských fondů. V neposlední řadě se v rámci le-

gislativy řeší i zákon o podpoře bydlení, který souvisí se zajištěním dostatečné nabídky sociálního bydlení.

Další legislativní změny se týkají usnadnění výstavby kanalizací a čistíren v menších obcích, a to jak v podobě centrálních řešení, tak možností decentralizovaných čističek odpadních vod s ohledem na místní podmínky a limity. Jde o průřezovou agendu, která vyžaduje spolupráci několika resortů. Usiluje se také o zjednodušení legislativy v oblastech jako stavebnictví, životní prostředí nebo veřejné zakázky. Cílem je snížit administrativní zátěž, zrychlit povolovací procesy a umožnit obcím větší flexibilitu při přípravě investičních projektů. Tím se sníží náklady a závislost na externím financování.

MMR na základě požadavků ostatních resortů, krajů a obcí zvolí ta opatření, která mají největší potenciál pozitivního dopadu a zároveň je možné je realizovat v dohledné době. Výsledky resort představí v září na jednání Výboru pro regionální politiku. Už během sběru dat a vyhodnocení se některá navrhovaná opatření dostala do fáze realizace. Resort bude seznam pravidelně aktualizovat podle zpětné vazby a zkušeností z regionů a stane se také jedním z podkladů pro přípravu Strategie regionálního rozvoje 2028+.

[22. 5. 2025]

Jak bude vypadat nové řešení digitalizace stavebního řízení? MMR zveřejnilo analýzu uživatelských požadavků

Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) zveřejnilo analýzu požadavků a potřeb uživatelů digitalizace stavebního řízení (DSŘ). Na jejím základě Národní agentura pro komunikační a informační technologie (NAKIT) navrhla nové řešení DSŘ v podobě analytického modelu a business architektury. S těmito výstupy MMR seznámí možné dodavatelské firmy během předběžných tržních konzultací. Poslouží také jako podklad pro zadávací dokumentaci k veřejným zakázkám na budoucí informační systémy stavebního řízení. MMR dále zveřejnilo takzvanou

GAP analýzu, která popisuje rozdíly mezi stávajícími systémy DSŘ a jejich cílovým stavem podle potřeb, požadavků uživatelů nebo legislativních a procesních nároků.

Sběr požadavků uživatelů a jejich vyhodnocení provádělo Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) mezi listopadem 2024 a březnem 2025 na základě dohody o spolupráci s MMR. Čerpalو přitom z pohovorů s účastníky stavebního řízení a odborných právních a procesních analýz. Výsledkem bylo takzvané business zadání, ze kterého vycházel NAKIT při návrhu nového řešení. „Od začátku se snažíme do procesu přípravy nových systémů digitalizace stavebního řízení zapojit zástupce uživatelů. Analýzu požadavků proto připomínkovala široká pracovní skupina, ve které jsou zastoupeny velké i malé stavební úřady, obce a komory architektů nebo projektantů. Orientace na spokojenost koncového uživatele je pro nás klíčová během celé přípravy projektu,“ uvedl ministr pro místní rozvoj Petr Kulhánec. Roli NAKIT při přípravě popsal ředitel agentury Jan Ďoubal: „Úkolem NAKIT bylo odborně pomoci internímu týmu MMR s projektem digitalizace stavebního řízení. Naše analytické práce navázaly na výstupy předané MPSV a zohlednily požadavky MMR a úřadů, které jsou součástí stavebního řízení.“

Kompletní přehled téměř třiceti klíčových přínosů a funkcionalit nového řešení DSŘ s detailnějším popisem nabízí manažerské shrnutí, které naleznete na https://mmr.gov.cz/getmedia/e7b-40155-b380-4c89-bedd-a051c1563462/NAKIT_DSR_Manažerske_shrnuti.pdf.aspx?ext=.pdf.

Zahrnuje například:

- **Hlubkovou integraci s registry veřejné správy:** Nový systém bude napojen na digitální technické mapy, katastr nemovitostí, základní registry (ROB, ROS, RÚIAN) i Centrální autentizační systém. To umožní jednodušší a rychlejší práci se záměry i účastníky řízení.
- **Automatizaci úkonů:** S využitím OCR a technologií umělé inteligence bude systém schopen automaticky třídit dokumenty, přiřazovat je do spisů

Oblast	Stávající stav	Nové řešení
Zařazení do spisu	Manuální, bez podpory AI	Automatické, s využitím OCR/AI
Nahlížení do spisu	Služba není zavedena	Navržena nová služba
Komunikace mezi aktéry	Služba není zavedena	Navrženy nové služby (nové kanály Portál stavebníka, ISSŘ a Asistovaná přepážka)
Doručování dokumentů	Fyzicky nebo datovou schránkou	Plně digitální prostřednictvím Portálu stavebníka a ISSŘ; stávající kanály zachovány
Spolupráce aktérů	Omezená, bez sdílení	Sdílení dokumentace, verzování, notifikace
Integrace	Částečná	Hlubková s registry a systémy veřejné správy
Uživatelské rozhraní	Nepřehledné (především ISSŘ)	Interaktivní, přizpůsobitelné, s notifikacemi
Vyhledávání	Omezené	Podle parcel, účastníků, čísel řízení

Shrnutí klíčových rozdílů DSŘ

a vyhodnocovat základní údaje bez zásahu úředníka.

- **Nové nástroje pro efektivní spolupráci:** Funkce jako sdílení dokumentace přes odkazy, verzování podkladů nebo přístup pro třetí osoby na vyžádání výrazně zjednoduší komunikaci mezi stavebníky, úřady a projektanty.
- **Uživatelský komfort:** Portál stavebníka i ISSŘ budou mít nové přehledné rozhraní s dashboardem, který zobrazí aktuální stav řízení a nadcházející úkoly. Plánuje se také systém notifikací přes e-mail nebo SMS.
- **Plně digitální procesy:** Záměrem je eliminovat nutnost fyzického nebo datového doručování dokumentů. Všechny klíčové úkony – podání, vyjádření, odvolání – bude možné provádět výhradně on-line.
- **Osvědčení o digitálním úkonu:** Každý krok provedený uživatelem bude elektronicky potvrzen v podobě tzv. digitálního osvědčení, které posílí právní jistotu všech účastníků řízení.

Pro účely přípravy návrhu cílového řešení NAKIT dále vypracoval GAP analýzu. Ta popisuje funkčnost současných informačních systémů DSŘ bez takzvaného technologického bypassu a definuje cíle a požadavky na budoucí informační systémy. Výsledkem je detailní popis

rozdílů (mezer, gaps) mezi současným a ideálním stavem.

Návrh nového DSŘ, který zahrnuje detailní analytický model a business architekturu, společně s GAP analýzou předloží MMR do konce srpna potenciálním dodavatelům během předběžných tržních konzultací. „S IT firmami si vyjasníme, co mohou od zakázek čekat, jak budou zhruba vypadat a co bude obsahovat zadávací dokumentace. Zároveň zjistíme, jaké jsou jejich možnosti a v čem vidí rizika. To nám pomůže zvolit vhodnou formu soutěže a vyhnout se budoucím problémům při vývoji. Výrazně se tím také omezí nebezpečí zpoždění projektu. Budeme navrhovat vývoj po částech, který nám umožní pružně reagovat na budoucí potřeby a příležitosti například v oblasti umělé inteligence nebo v případě, že nastanou změny v legislativě,“ vysvětlila vrchní ředitelka sekce IT na Ministerstvu pro místní rozvoj Eva Pavlíková.

Business zadání nového řešení, jeho manažerské shrnutí, kompletní GAP analýza a související shrnující zpráva jsou volně ke stažení na <https://mmr.gov.cz/cs/ostatni/web/novinky/jak-bude-vypadat-nove-reseni-digitalizace-stavebni>.

[31. 7. 2025]